

דרישת שלום

זיכרון יוצר השפעה -

מערך חינוכי לקראת יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות האיבה

בעקבות מיזם הסטיקרים

מבוא למערך

המסמך שלפניכם כולל שני חלקים:

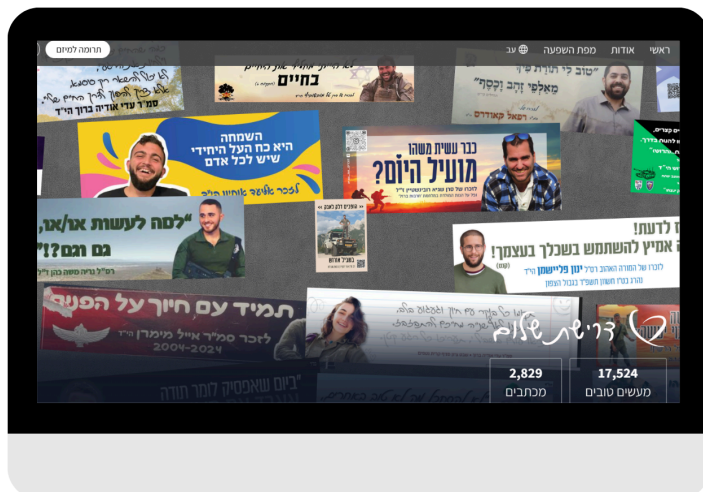
בחלק א' תמצאו מסגרת פדגוגית קצרה - רעיון מרכזי, מטרות ועקרונות מנחים להפעלת השיעור. חלק זה נועד לסייע למורה להבין את ההקשר הערכי והחינוכי של הפעילות, ולבחור את מבנה השיעור המתאים לכיתתו.

בחלק ב' מופיע המערך המלא והמפורט, הכולל שלבי פעילות, הנחיות לתלמידים, אפשרויות בחירה ודגשים ליישום רגיש ומקצועי.

המערך נבנה כמענה חינוכי ליום הזיכרון בתקופת מלחמה ומבקש לחזק זהות, אחריות והמשכיות ערכית בקרב תלמידים. ניתן להשתמש בו כפי שהוא או להתאימו לאופי הכיתה ולמסגרת הזמן העומדת לרשותכם. מערך זה נכתב כחלק ממיזם "דרישת שלום", לשימוש מוסדות החינוך ללא עלות.

stickers.org.il

חלק א': מסגרת פדגוגית

רציונל

הזיכרון מפנה אותנו אל העבר, ובו בזמן מכון את צעדינו קדימה. המפגש עם ערכיהם של חללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות האיבה יכול להפוך להזדמנות לבחירה אישית, לאחריות ולפעולה ערכית במעגלי החיים של התלמיד.

המערך מציע מעבר מזיכרון פסיבי להמשכיות ערכית – הפיכת המפגש עם דמות הנופל/ת לכוח מניע בתהליך של בחירה, לקיחת אחריות ועשיית מעשה.

מטרות השיעור

השיעור מבקש לתרום להנחלת מורשת הנופלים דרך היכרות עם סיפור חייהם והעמקה בערכים העולים ממנו.

בתום המפגש התלמידים:

1. יזהו ערך מרכזי מתוך סיפור חייו של נופל/ת.
2. יבינו את הקשר בין זיכרון לבין זהות אישית ולאומית.
3. יתנסו בבחירה מודעת של פעולה ערכית.
4. יבטאו אחריות אישית ביחס לערך שבחרו.
5. יחזקו את תחושת השייכות והאחריות כחלק מתנועה של זיכרון מצמיח.

עקרונות פדגוגיים מנחים

- **בחירה אישית** – כל תלמיד בוחר את נקודת החיבור שלו.
- **כוח החיים** – המוקד הוא בערכים שהותירו הנופלים.
- **מעשה קטן כביטוי לזהות** – פעולה פשוטה יכולה לשאת משמעות עמוקה.
- **מרחב בטוח לבחירה** – מתן מקום לתגובות שונות ולביטוי אישי מותאם.

מבנה אפשרי לשיעור

לרשות המורה בחירה בין שלושה מבני הפעלה:

- מהלך משולב (אישי וציבורי)
  - מסלול כתיבה אישי בלבד
  - מסלול עשייה קהילתית בלבד
- בהמשך המערך יפורטו שלוש האפשרויות.

חלק ב': מערך השיעור

קהל יעד: תלמידי חטיבת ביניים ותיכון.
משך השיעור: 45-60 דקות

מושג מפתח:

זיכרון יוצר השפעה – הפיכת המפגש עם הנופל/ת לכוח מניע בתהליך של בחירה, לקיחת אחריות ועשיית מעשה.

פתיחה: זיכרון, זהות ומשמעות בכיתה (5-10 דקות)

ניתן לפתוח את השיעור באחת מן הדרכים הבאות:

אפשרות א' – הקרנת הקליפ לשיר "דרישת שלום" (Prod by Bleu) שלומי שבת - דרישת שלום , הבנוי מרצף ציטוטים מתוך סטיקרים לזכר הנופלים. בקליפ נראים הסטיקרים במרחב הציבורי, לצד רגעים מחיי היום-יום – אנשים מטיילים, עוסקים בפעילות גופנית, ילדים משחקים ועוד.

שאלה לדין לאחר הצפייה בקליפ:
מה לדעתכם הקשר בין הזיכרון לבין החיים שממשיכים סביבו?

אפשרות ב' – פתיחה בציטוטים מתוך סטיקרים

המורה מקריא או מציג מספר ציטוטים מתוך סטיקרים, למשל:
"האמנתי במעשה הקטן שמחולל הרבה... רציתי וניסיתי להיות אדם, להיות יהודי" (רס"ן אלחנן קלמנזון)
"פחות דיבורים יותר מעשים. תשמח כל יום מישהו אחר" (ראובן שישפורטיש)
"אם הלב אומר לך לפעול, אם התת מודע אומר לך ללכת על זה – תפסיק לחשוב יותר מידי וצא לדרך!" (רס"ל שלו זלצמן)

שאלה לדין:
מה ההבדל בין לזכור מישהו לבין להמשיך משהו ממנו?

הצגת הרעיון:

מיזם "דרישת שלום" מזמין אותנו למפגש עם עולמם הערכי של הנופלים. המטרה איננה רק להכיר את סיפור חייהם – אלא לשאול מה אנחנו בחרים לקחת ממנו אל חיינו.

שלב א': השראה – חקר דמות (כ- 15 דקות)

1. כניסה לאתר stickers.org.il
2. שיטוט חופשי ובחירת סטיקר שמעורר חיבור אישי.
3. זיהוי הערך המרכזי המופיע בו (לדוגמה: רעות, פשטות, אחריות, עין טובה).
4. כניסה לדף הנופל/ת והעמקה בסיפור החיים (קישור מהדף לאתר "יזכור").

הנחיה ראשונית לכלל התלמידים:

- איזה ערך או תכונה אתם מזהים בדמות?
- מה משך אתכם לבחור דווקא בסטיקר הזה?
שיתוף קצר בזוגות.

העמקה מותאמת לשכבת גיל:

לחטיבת ביניים:

חפשו פרט חיים – תחביב, כשרון או התנהגות ייחודית של הנופל/ת – שמעורר בכם הזדהות, הערכה או סקרנות.
מה בפרט הזה גורם לכם להרגיש קרובים יותר לדמות?

לתיכון:

חפשו סיפור, עדות או אירוע המדגימים כיצד הערך שבסטיקר בא לידי ביטוי באישיותו או בדרכו של הנופל.
כיצד מתורגם הערך ממילים למציאות חיים?

שלב ב': מהשראה למעשה (כ- 10 דקות)

- חזרה לאתר "דרישת שלום".
מתחת לכל סטיקר מופיעות שלוש הצעות למעשים טובים.
1. כל תלמיד בוחר הצעה אחת שהוא מוכן לקחת על עצמו.
  2. ניתן להתאים את ההצעה באופן אישי.
  3. סימון הבחירה באתר.

דיון קצר:

איך פעולה קטנה שלי מקבלת משמעות אחרת כשהיא נעשית בהשראת סיפור חיים?

התבוננות ב"מונה המעשים" – תחושת שותפות בשרשרת אור רחבה.

שלב א' ושלב ב' מהווים את ליבת השיעור וניתנים לביצוע במסגרת של כ-35 דקות.
לאחר הבחירה האישית, **ניתן להעמיק את המהלך באחד משלושת מסלולי המשך.**

מסלולים אלה ניתנים ליישום במסגרת השיעור או כהמשך מעבר לו,
בהתאם לאופי הכיתה ולמסגרת הזמן העומדת לרשות המורה.

המשך אפשרי – בחירת מסלול

המורה בוחר מראש או מאפשר בחירה בין האפשרויות:

מסלול א' – "דרישת שלום מהלב" – כתיבת מכתב למשפחה

מוקד: אמפתיה, זהות והמשכיות ברמה האישית.

במסלול זה התלמידים כותבים מכתב אישי למשפחת הנופל/ת בעקבות המפגש עם סיפור החיים שמאחורי הסטיקר ועם המסר העולה ממנו.
כתיבת המכתב מאפשרת לתלמידים לתת ביטוי אישי למפגש עם הסיפור והערכים, ובו בזמן ליצור מחווה של תשומת לב, חיבור והוקרה כלפי המשפחה.

אופן העבודה:

כתיבת המכתב נעשית בכיתה (במחברת או בקובץ במחשב).
לאחר השלמת הכתיבה ניתן להעתיק את המכתב לאתר "דרישת שלום":
מחפשים בשורת החיפוש את הסטיקר של הנופל/ת, נכנסים לעמוד הסטיקר, ולוחצים על הכפתור "שלחו מכתב למשפחה".

הערה למורה:

המכתבים באתר אינם נשלחים למשפחות באופן מיידי.
הם עוברים תחילה קריאה ואישור של צוות התוכן באתר, ורק לאחר מכן מועברים למשפחות אחת לתקופה.

מבנה אפשרי למכתב:

- הצגה עצמית קצרה
- נקודת החיבור לערך
- מחשבה, תובנה או מעשה שהתלמיד בוחר לקחת עמו

דגשים למורה:

- לאפשר בחירה ולא לכפות שיתוף.
- להימנע מקלישאות או מניסיון לנחם בכוח.
- ניתן להשלים ולשלוח את המכתבים בשיעור עצמו או בהמשך, לפי שיקול דעת המורה.

ליווי לכתיבה רגישה – חמישה שלבים מנחים

כדי לסייע לתלמידים לכתוב מתוך כנות וכבוד, ניתן להיעזר בשלבים הבאים:

1. **פתיחה אנושית** – הצגה עצמית קצרה ופשוטה (שם, כיתה, בית ספר).
2. **נקודת החיבור** – הסבר קצר על הבחירה בסטיקר ומה במסר או בסיפור נגע בלב.
3. **נוכחות לצד הכאב** – הכרה באובדן במילים פשוטות וכנות. להימנע מקלישאות או מניסיון לנחם. עבור משפחות רבות, הידיעה שהערכים ממשיכים לפעול בעולם עשויה להוות מקור כוח.
4. **משמעות והמשכיות** – שיתוף בערך, מחשבה או מעשה שהתלמיד בוחר לקחת עמו בעקבות המפגש.
5. **סיום מכבד** – חתימה אישית חמה ופשוטה.

מסלול ב': "דרישת שלום לקהילה" – מסטיקר למעשה

מוקד: אחריות וזהות קהילתית באמצעות יוזמה כיתתית או קבוצתית.

תהליך:

1. בחירה כיתתית של ערך מרכזי
2. תרגום הערך להתנהגות יומיומית בבית הספר או בקהילה
3. תכנון יוזמה קצרת טווח (יממה – שבוע), כולל היערכות מעשית לביצוע.
4. קביעת זמן דיווח ושיתוף

דוגמה:

אם הערך הוא "לראות את האחר" – ניתן ליזום כתיבת מילות תודה לצוות בית הספר, או תשומת לב יוזמה לתלמיד בודד.

דגש למורה: התכנון יכול להתבצע בשיעור, והביצוע – במסגרת זמן נפרדת.

מסלול ג' – מהלך משולב (מומלץ למסגרת מורחבת)

מתאים כאשר מבקשים ליצור תהליך מלא המחבר בין חוויה אישית לאחריות קהילתית.

- כתיבת מכתב אישי למשפחה
  - תכנון יוזמה כיתתית קצרה
  - רפלקציה מסכמת
- המהלך יוצר חוויה שלמה: אישי, רגשי וציבורי.

סיכום: הזיכרון מבקש המשך (5 דקות)

מעבר לכאב – הזיכרון הוא הזמנה.
בכל פעם שאנחנו בוחרים לפעול על פי ערך שקיבלנו כ"דרישת שלום",
אנחנו ממשיכים את התנועה של ערכים שחיים ופועלים בעולם.

רפלקציה קצרה בכתב:

- איזה ערך אני רוצה לקחת איתי הלאה?
- מה אעשה אחרת כבר השבוע?

זיהוי צמיחה והמשכיות

- מה נוכל לראות בכיתה כשהזיכרון הופך לערך פעיל?
- תלמידים מצליחים לזהות ערך ולתאר אותו במילים שלהם.
  - ניכרת נקודת חיבור אישית לסיפור או לדמות.
  - בחירה מודעת במעשה שהולם את הערך שנבחר.
  - יוזמה שיצאה מן הכוח אל הפועל (במסלול הקהילתי).

המטרה אינה ציון, אלא חיזוק מודעות וזהות.

דגשים חשובים למורה

- יש לאפשר בחירה במסלול המתאים לתלמיד.
- תלמידים שחוו אובדן אישי או בעלי רגישות גבוהה – יש לאפשר להם מסלול חלופי.
- אין חובה לשתף במליאה.
- המוקד אינו בתיאור הנפילה, אלא בערכים שממשיכים לחיות דרך התלמידים.

נספח: ארגז כלים למורה

האתר ככלי פדגוגי

אתר "דרישת שלום" מאפשר חקר מודרך ומותאם של סיפור חייהם של הנופלים, ויכול לשמש כלי עבודה מרכזי בשיעור. האתר כולל:

- מאגר סטיקרים המדגישים מסרים ותכונות מרכזיות.
- קישורים ישירים למקורות מידע רשמיים ("יזכור", "לעד") להעמקה בסיפור החיים.
- אפשרויות סינון לפי יחידות צבאיות, נושאים וערכים.
- הצעות למעשים טובים בהשראת הדמות הנבחרת.

ניתן להיעזר בכלי הסינון לצורך בניית שיעור סביב ערך מסוים, נושא לימודי או הקשר כיתתי.

התאמת חקר וכתביה לפי שכבת גיל

- חטיבת ביניים – דגש על פשטות ובהירות, חיבור רגשי ישיר וכתביה קצרה וממוקדת.
- תיכון – עידוד לכתביה מעמיקה יותר, שילוב מחשבה ערכית או חברתית, וחיבור בין הממד האישי לבין ההקשר הלאומי.

בנק משפטים מנחים לכתביה

ניתן להציע לתלמידים משפטי פתיחה המסייעים להתניע את הכתיבה:

- **פתיחה:** רציתי לכתוב לכם כי הסיפור של _____ נגע בי במיוחד...
- **נקודת החיבור:** המשפט על הסטיקר גרם לי לחשוב על...
- **נוכחות והכרה:** אני מתאר/ת לעצמי עד כמה האובדן מורגש, ורציתי שתדעו שחושבים עליכם.
- **שיתוף בהמשכיות:** בעקבות המפגש עם הדמות של _____, בחרתי לקחת על עצמי את המעשה _____.

עקרונות לכתביה רגשית מכבדת

- הקפדה על איות מדויק של שם הנופל/ת.
- הימנעות מניסיון לנחם בכוח או ממתן עצות למשפחה.
- מיקוד בערכים ובאור שהותירו הנופל/ת, ובדרך שבה הם ממשיכים לפעול.